

סדר מועד | מסכת שבת, דפים ק' - ק"ו
ברשת קרח | כ"ב - כ"ח בסיון (14-20 ליוני)

דף ק': זריקת חפץ ברשות הרבים

בשבת אסור לטלטל חפץ ברשות הרבים למרחק ארבע אמות (כשני מטרים), מי שעושה כן עובר על איסור "הוצאה". אולם, המטלטל חפץ למרחק של פחות מארבע אמות, פטור.

בשבת גם אסור לזרוק חפץ ברשות הרבים למרחק של ארבע אמות. המשנה אומרת, שאם אדם זרק חפץ למרחק של שלוש אמות, אבל החפץ המשיך להתגלגל ועצר אחרי ארבע אמות, הוא פטור, מפני שהוא התכונן לזרוק שלוש אמות בלבד.

דף ק"א: רשות היחיד ורשות הרבים

ברשות היחיד מותר לטלטל ארבע אמות, לא כמו ברשות הרבים, בה אסור הדבר. אם אדם הקים מחיצות ועשה כמו חדר (אפילו בלי גג), הרי המקום שבתוך המחיצות הוא רשות היחיד ומותר לטלטל בתוכו. אולם, אם בנה את המחיצות גבוהות מהקרקע, ויש רוח בין הקרקע לבין המחיצות, כבר צריך לבדוק אם המקום הפך לרשות היחיד.

כיצד בודקים? מתבוננים אם גדי יכול לעבור תחת המחיצות. אם הוא יכול לעבור, המחיצה אינה טובה, וממילא אין כאן רשות היחיד. אבל אם גדי אינו יכול לעבור תחת המחיצות, המחיצה טובה והיא עושה את המקום לרשות היחיד.

אך ייתכן שמחיצה שאינה מגיעה עד הקרקע, תחשב כמחיצה טובה? התשובה היא, שהלכה זו נמסרה למשה מסיני, שיש להחשיב את המחיצות כאילו הן מגיעות עד הקרקע. להלכה זו קוראים "גוד אחית".

דף ק"ב: בניה קטנה בשבת

בשבת אסור לבנות מאומה, אפילו בניה קטנה ביותר - אסורה, כאשר יש לה חשיבות וצורך.

למשל, אדם שיש לו דירה יפה, ויום אחד הוא הבחין שבקיר היפה שלו יש חור זעיר. מיד הביא האיש טיט וסתם את החור הזעיר. אם נשאל פועל בניה אם סתימת החור נחשבת בבניה, הוא יצחק ויאמר: "מה פתאום?", רק מי שבונה קירות עם לבנים כמוני, הוא עושה פעולת בניה". אבל האמת היא, שבמקרה זה גם סתימת החור הקטן נחשבת פעולת בניה.

מדוע?

כי את המלאכות שאסור לעשות בשבת לומדים מן המשכן. כל מלאכה שעשו בעת בנית המשכן, אסור לעשות בשבת. והנה, במשכן, כאשר גילו חור זעיר בקרשי המשכן, הקפידו לסתום את החור בעופרת.

מן התלמוד

סדר מועד,
מסכת שבת, דף ק'

"והא מורשא אית לה! אמר רב ספרא:
גשושי אזלי קמה"

מורשא - בליטה
קמה - לבניה

א

הסבר: התלמוד דן בספינה המפליגה בנהר ובגובה בו היא צפה מעל הקרקעית, ומציין שישנם גשמים הצועדים לפני הספינה ומודדים את עומק המים כדי שלא תיתקע.

על המפה

חנייה

קיבוץ חנייה נמצא בגליל המערבי. הוא הוקם בשנת 1938 במסגרת יישובי "חומה ומגדל", על ידי 100 מתנדבים מפלוגות השדה בפקודו של יצחק שדה. בשל מיקומו המבודד והקשה להגנה של היישוב סבלו המתיישבים התקפות ואבידות, עד שהצליחו להתבסס במקום. כיום חיים ביישוב כ-760 תושבים המתפרנסים מחקלאות ותעשייה. במקום נמצא מוזיאון חנייה, ובו אביזרים ומסמכים מתקופת חומה ומגדל, וכן ממצאים ארכיאולוגיים מהיישוב הקדום שעמד במקום בתקופת בית שני.

שחזור חומה ומגדל בחנייה תחתית
(Wikipedia, Avi1111)

הכרות

★ | מן ההסטוריה

הפלמ"ח

הפלמ"ח, "פלוגות המחץ", הוקם ביוזמת הצבא הבריטי בשנת 1941 כדי לסייע בהגנה על היישוב היהודי מפני האיום הנאצי המתקרב. בראש הפלמ"ח עמדו אנשים ששירתו יחד במסגרת הפלוגה הנוודדת ופלוגות השדה, ואת הפיקוד על היחידה קיבל יצחק שדה. בפעולות הראשונות סייע הפלמ"ח לצבא הבריטי בלבנון. לאחר הניצחון על הנאצים הפסיקו הבריטים לממן את הפלמ"ח, והוא ירד למחתרת ושימש ככוח הצבאי של ההגנה, הגן על היישובים ובהמשך השתתף במאבק נגד הבריטים. לאחר הקמת המדינה פורק הפלמ"ח ושולב בצה"ל.

לוחמי הגדוד הראשון של הפלמ"ח בקרב משמר העמק, אפריל 1948, ארכיון ההגנה (Wikipedia)

מתפללים

לפניכם אירוע שעורר דיון משפחתי סוער -

משפחת כהן גרה בבניין מגורים בן 8 קומות. בחדר של דני יש כמה שימוצים ותיקונים דחופים שצריך לעשות. אבא של דני הבטיח לעשות זאת אלא שהוא נמצא במילואים כבר זמן רב. יום אחד הוא הגיע מהמילואים בשעה שמונה בערב לכמה שעות, ודני ביקש ממנו לעשות עכשיו את התיקונים. הבעיה היא שבשעות הללו יש כמה משפחות בבניין שיש להן ילדים קטנים ואולי בדיוק ההורים מנסים להרדים את הילדים ולהשכיב אותם לישון, והתיקונים יעשו רעש.

מצד שני:

זוהי שעה שבה הורים מנסים להרדים את ילדיהם. למרות שזו לא שעת לילה מאוחרת בכל זאת הרעש עלול להפריע מאוד, לגרום להפרעות ולאי נעימות, ולכן צריך למצוא זמן אחר לבצע את העבודות.

מצד אחד:

יש צורך דחוף לתקן כמה דברים, ולאבא של דני אין זמן אחר אלא רק עכשיו, לכן אפילו אם זה יגרום קצת רעש לשכנים אין ברירה. זו לא שעה מאוחרת בלילה, וככה זה כשגרים בבית משותף.

...אמה עֵתְכֶם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפלפלתם' עליה אתם מוזמנים לשותף אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

חמד של מושג

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

מלווה מלכה

במוצאי שבת נוהגים לאכול סעודת מלווה מלכה. מקור המנהג ממה שאמרו חכמים: "לעולם יסדר אדם שולחנו במוצאי שבת, אע"פ שאינו צריך אלא לכזית", כלומר אפילו אם הוא שבע, כי עיקר קיום הסעודה הוא לכבוד ליווי השבת בצאתה. משתדלים לקיים את הסעודה עדיין בבגדי שבת, ויש המזדרזים לקיימה כהמשך לשבת, עוד לפני עשיית מלאכה, ולכן היא נקראת גם "סעודה רביעית" המשלימה לשלוש סעודות השבת. רצוי לאכול לחם בסעודה, ומי שקשה לו יכול לאכול מזונות ופירות.

מקורות: גמ' שבת קי"ט, ב; קצוש"ע מקור חיים פרק ע"ד הלכה י"ט-כ'.

מי אני?

א. מפקד הפלמ"ח הראשון.

ב. שם משפחתו המקורי היה לנדוברג.

ג. כינויו היה "הזקן".

ד. בנוסף לעיסוקו הצבאי, היה איש חינוך וסופר.

ה. שלושה יישובים בארץ נקראים על שמו.

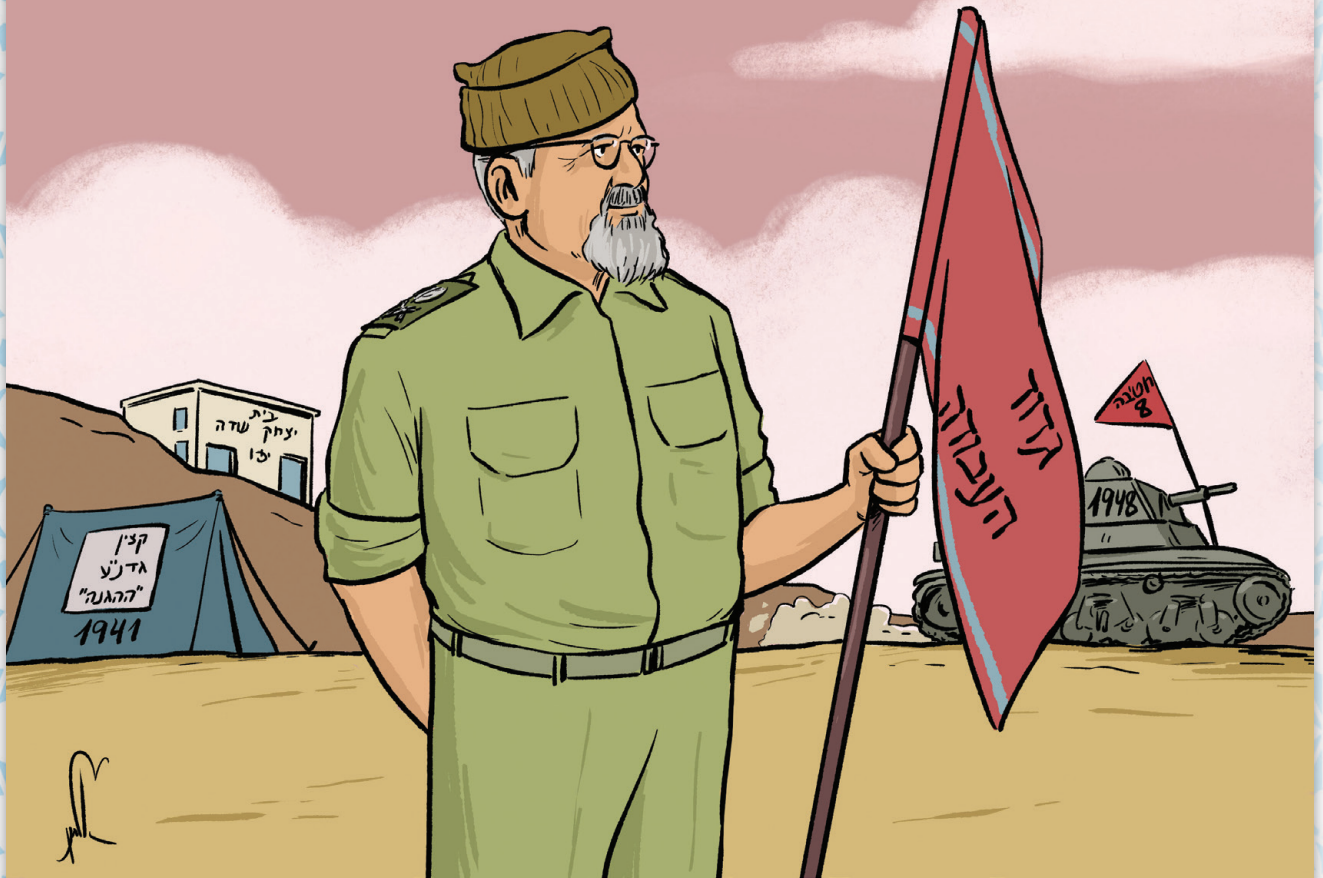

למה למה

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0
התלמוד חתימת 495	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	הקמת הבית ה-2	חורבן ביהמ"ק ה-1	חורבן ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	מתן תורה	אפרים ומנשה	בניי במצרים	בריאת העולם

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 מי הדמות בציור?
- 2 איזה דגל הדמות מחזיקה ואיך היא קשורה אליו?
- 3 מה הייתה הדרגה של האיש בציור?
- 4 איך הטנק קשור לדמות?

יִלְדֵינוּ אוֹת
לְהַגִּיד לָנוּ
עַל הַדָּגֵל הַזֶּה
וְעַל הַטֶּנֶק הַזֶּה
בְּשָׂרָה וּבְחֵן
לְהַגִּיד לָנוּ
עַל הַדָּגֵל הַזֶּה
וְעַל הַטֶּנֶק הַזֶּה

מי אני? |

עֲלֵינוּ לִשְׁמֹר

- א. ארגון שהוקם במטרה לחזק את ההתיישבות וההגנה בארץ.
- ב. פעל בשנים 1920-1929.
- ג. הוקם בידי חניכיו של יוסף טרומפלדור.
- ד. חבריו הקימו את היישובים עין חרוד, תל יוסף ורמת רחל.

5780 ה'תש"פ	5778 ה'תשע"ח	ה'תשכ"ט	5727 ה'תשכ"ז	5708 ה'תש"ח	5707 ה'תש"ז	5699 ה'תרצ"ט	5657 ה'תר"ץ	5323 ה'רמ"ח	5260	5258	4900	4800	4650	4260
														
2019 שנת סיום הש"ס ללומדי הדף היומי	2017 70 שנה למדינה	1969 ה'תר"ץ אריה לוי	1967 מלחמת ששת הימים	1948 הקמת המדינה	1947 מלחמת העצמאות	1939 שוואה	1897 ה'תר"ץ הרצל	רבי יוסף קארו	1500 העת החדשה	1492 גירוש ספרד	הרמב"ם	רש"י	רבי טעדיה גאון	510 ימי הביניים תקופת הראשונים

סדר מועד | מסכת שבת, דפים ק"ג-ק"ו

דף ק"ג: מלאכת "כותב"

אחת מל"ט מלאכות האסורות בשבת, היא מלאכת "כותב".

על פי הנאמר בתלמוד אסור לכתוב אפילו אות אחת, אבל רק מי שכותב שתי אותיות חייב. רבי יוסי סובר, כי לא צריך לכתוב אותיות שלמות, אלא גם אדם שעשה שני סימנים שמבינים מהם את כוונתו, הרי הוא עובר על מלאכת "כותב".

מדוע? כי גם בעת בנית המשכן עשו סימנים על קרשי המשכן, כדי לדעת את מקומו של כל קרש. אנו לומדים ממלאכת המשכן את הפעולות האסורות בשבת, ומכאן לומדים, כי גם הכותב סימנים, עובר על מלאכת "כותב".

דף ק"ד: חקוקים על הלוחות

על שני לוחות הברית נכתבו עשרת הדברות שהיו כתובים על הלוחות בצורה פילאית ביותר. הם לא היו כתובים בדיו או בצבע, אלא היו חקוקים על הלוח. כשכותבים לוח זיכרון על אבן שיש, לוחים אבן ופטיש ושוכרים בעדינות חלקים מלוח השיש, וכן עושים צורה של אותיות. האותיות האלו חקוקות באבן.

הדבר המופלא הוא, שעשרת הדברות היו חקוקים מצד לצד, ניתן היה להסתכל דרך האותיות על מה שנמצא מאחורי הלוחות, כי החורים היו מצד לצד. איך האות "סמך" היתה כתובה על הלוחות? הרי האות "סמך" סגורה מכל הצדדים, וכדי לחקוק אותה היה צריך לחקוק כל השיש שמסביבה. איך היא הצליחה לעמוד ולא ליפול? התשובה היא שהאות סמך והאות מם סופית עמדו על הלוחות בנש.

דף ק"ה: הספד

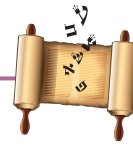
כאשר אדם נפטר מן העולם, צריך להצטער על פטירתו, להספיד אותו ולדבר בבני הציבור על מעלותיו.

כאשר נפטר תלמיד חכם, קיימת חובה מיוחדת להצטער על פטירתו וגם להספיד אותו, לדבר בבני הציבור על מעלותיו ועל מעשיו הטובים, לומר לאנשים שחבל שהוא נפטר וללמוד מדרכיו.

דף ק"ו: מלאכת צידה

אחת מל"ט מלאכות האסורות בשבת היא מלאכת צידה. אסור לצוד (ללכוד, לתפוס) בעלי חיים.

לא כל מי שצד בעלי חיים בשבת עובר על איסור. למשל, אם אדם תופס כלב שקשור בשרשרת, אינו עובר על איסור צידה, כי הכלב כבר ניצוד, הוא כבר ממילא לכוד ותפוס. רק הצד בעל חיים שמסוגל לברוח ממנו, עובר על איסור צידה.

דבר תורה

המילים הראשונות שאומר משה, כתובה למרידתו של קרח, הן: "בקר וידע ה' את אשר לו". משה לא מוכן להתייחס לדברים באופן מיידי ודוחה אותם ליום המחר - לבוקר הבא. מדוע משה לא מגיב מיידית לטענותיו של קרח ודוחה את ההכרעה למחר? ניתן לענות על כך משני צדדים: משה, מצד אחד, לא רצה להגיב מיד שכן הטענות שהועלו נגדו היו קשות והתגובה הטבעית והאינסטינקטיבית להן היא של ביטול והתנגדות. משה רצה להמתין זמן מה, כדי לבחון את הדברים בצורה שקולה ורגועה ולהגיב עליהם מתוך מחשבה צלולה ומחושבת.

מצד שני, ידע משה כי לעיתים בני אדם הקופצים ומתלהמים ישנו את דעתם אחרי "שנת לילה". בלילה האדם מתכנס לביתו ואינו מושפע מהשפעתה המסיתת של החברה החיצונית, לכן חשב משה, שגם מצד החולקים - נכון יהיה להמתין. ואכן, המתנתו של משה נשאה פרי - און בן פלת ובניו של קרח נעלמו ליום המחרת, ונמנעו מכניסה לזירת המחלוקת.

חידה!

עליכם למצוא את המילה שנקראת אותו דבר גם מהסוף להתחלה. היא מורכבת משתי אותיות שמציננות את מספר המלאכות, ומציננת דבר שבשבת אסור לעשות - למרחק של יותר מארבע אמות. מהי המילה?

--	--	--	--	--

(ששם שולמאם 'שולמאם' שולמאם)

שאלות השבוע

- האם אדם, התופס בשבת כלב שקשור בשרשרת, עובר על איסור צידה? ומדוע?
- מה היה הנס בלוחות הברית?
- מה פירוש הביטוי וההלכה של "גוד אחית"?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il בפיקוח רואה חשבון

תלמוד ישראלי

בחסות חברת MEDISON
Talmudisraeli@Medison.co.il
טל: 03-9250225 פקס: 03-9265608

מייסד ועורך: מאיר יעקבסון
מנהל חינוכי ועורך: אבי רט
יו"ר חבר הנאמנים: רוח חיים פרייליכמן

